Lietas Nr. C36087116
Lietas arhīva Nr. C-0871-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Talsu rajona tiesa
tiesnesis A. Jēkabsons

2016.gada 29.decembrī izskatīja rakstveida procesā Talsos, K.Mīlenbaha ielā 2, civillietu **/pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu**. Tiesa

konstatēja:

/pers. A/(turpmāk - prasītāja) cēlusi tiesā prasību pret /pers. B/(turpmāk - atbildētāja) par uzturlīdzekļu piedziņu dēla /pers. C/ uzturam.

Prasībā norādīts, ka prasītāja ir aizbildne /pers. C/. Uzturlīdzekļi nepieciešami pārtikas, bērnu apģērba iegādei, medicīniskai aprūpei un izglītošanai. Lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja bērnu uzturam 108.00 EUR valsts noteikto uzturlīdzekļu minimumu mēnesī, kas maksājami līdz katra mēneša 15.datumam. Prasītāja arī norādījusi, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Pieteikums pamatots uz Civillikuma 179.pantu.

Atbildētājai, atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21}panta noteikumiem, 2016.gada 14.novembrī nosūtīts prasības pieteikums ar lūgumu 30 dienu laikā no prasības pieteikuma saņemšanas dienas iesniegt Talsu rajona tiesā rakstveida paskaidrojumus. No atbildētājas paskaidrojumi nav saņemti, nav izteikts lūgums, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē. Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrās daļas noteikumiem, paskaidrojuma nesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai. Pie minētiem apstākļiem, tiesnesis atzīst, ka atbildētājam par prasību ir paziņots pienācīgā veidā, un lieta izskatāma rakstveida procesā.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa nosaka, ka, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26} pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22}panta pirmo daļu, pusēm izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kā arī izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim, nav izteikušas lūgumu, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Tiesa atzinusi, ka lieta izskatāma rakstveida procesā.

Tiesa, pārbaudot rakstveida pierādījumus, atzīst, ka maza apmēra prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

Saskaņā ar dzimšanas apliecību, /datums/dzimušā /pers. C/ tēvs ir /pers. D/, bet māte /pers. B/(l. 10.lpp.).

Ar Rojas novada bāriņtiesas 2015.gada 2.jūnija lēmumu(l.9.lpp.) /pers. A/ iecelta par /pers. C/ aizbildni.

Tiesai nav pamats apšaubīt, ka nepilngadīgā bērna dzīvesvieta ir pie prasītājas un viņa īsteno bērna aizgādību.

Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta pirmā daļa nosaka, ka ikvienam bērnam ir tiesības uz viņa fiziskajai, psihiskajai, garīgajai, tikumiskajai un speciālajai attīstībai nepieciešamo dzīves līmeni. Minētā panta otrā daļa nosaka, ka uz vecākiem vai citām personām, kas audzina bērnus, gulstas galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras. Minētā likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem apstākļiem (atbilstošs uzturs, apģērbs, pajumte), kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību.

Savukārt Bērnu tiesību aizsardzības likuma 35.panta trešā daļa nosaka, ja ārpusģimenes aprūpes pakalpojumi tiek nodrošināti, ieceļot bērnam aizbildni, vecākiem ir pienākums maksāt aizbildnim uzturlīdzekļus bērnam nepieciešamajā apmērā, bet ne mazāk, kā noteikts normatīvajos aktos par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam. Turklāt šā likuma ceturtā daļa nosaka, ja vecāki uzturlīdzekļus nemaksā, aizbildnim ir pienākums nodrošināt, ka bērns saņem uzturlīdzekļus no saviem vecākiem. Lai to nodrošinātu, aizbildnim ir tiesības vērsties tiesā.

Atbilstoši Civillikuma 179.pantam vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. (..) Minētā panta otrā daļa nosaka, ka pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Tiesas ieskatā, vecāku pienākums apgādāt bērnus ir absolūts un vecākiem savam bērnam ir jādod nepieciešamais atbalsts bērna dzīves kvalitātes uzlabošanai un viņa pilnvērtīgai attīstībai arī gadījumā, kad bērnam nodibināta aizbildnība.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo un ceturto daļu, līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Tiesa secina, ka prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas bērnu uzturam 108.00 EUR valsts noteikto uzturlīdzekļu minimumu mēnesī.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkts nosaka, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā, katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" noteikts, ka no 2016.gada 1.janvāra „minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 370 *euro*."

Tiesa uzskata, ka šajā gadījumā piemērojama minētā likuma un Ministru kabineta noteikumu normas, jo bērns dzīvo kopā ar prasītāju, atrodas viņas apgādībā un atbildētājas pienākums ir dot uzturlīdzekļus 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī līdz 7 gadiem, bet no 7 līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – ne mazāk par 30% apmēru no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī.

Tādējādi no atbildētājas prasītājas labā piedzenami līdzekļi nepilngadīgā bērna uzturam 111.00 EUR mēnesī, līdz laikam, kad bērns pats spēs sevi apgādāt, bet ne mazāk par Ministru kabineta valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Tiesa atzīst, ka ir pamats uzturlīdzekļus piedzīt no prasības iesniegšanas dienas, tas ir, 2016.gada 14.novembra, jo ar prasības celšanas dienu prasītāja uzsāk īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei (sk. LR Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedums lietā Nr. SKC- 254).

Tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērna pilngadības sasniegšanai, kā lūdz prasītāja, jo ar pilngadības sasniegšanu izbeidzas aizbildnība un bērni īsteno savas tiesības paši.

Prasības pieteikumā prasītāja norādījusi likuma normu par sprieduma nekavējošu izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu.

Tiesa atzīst, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktam, spriedums izpildāms nekavējoši, ņemot vērā, ka uzturlīdzekļu piedziņa skar bērna materiālās intereses, bet saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.pantu bērna intereses ir prioritāras.

Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktā noteikts, ka prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu (12 x 111.00 EUR = 1332.00 EUR).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta (a) apakšpunktu atbildētājai jāmaksā valsts nodeva 199.80 EUR.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 40.pantu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4.35 EUR apmērā, ko veido izdevumi par prasības pieteikuma noraksta, tiesas pavēstu piegādi.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193., 195., 204.[1], 205., 250.[25], 250.[27] panta, tiesa

nosprieda :

Prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, **par labu /pers. A/,** personas kods /personas kods/, **uzturlīdzekļus dēla /pers. C**/, personas kods /personas kods/, **uzturam 111.00 EUR (simt vienpadsmit *euro*) mēnesī,** bet ne mazāk par 30% apmēru no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī, **sākot no 2016.gada 14.novembra līdz bērna pilngadības sasniegšanai.**

Uzturlīdzekļi ieskaitāmi /pers. A/ bankas kontā Nr. konta numurs, AS "Swedbank" līdz katra tekošā mēneša 15.datumam.

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij tiesas izdevumus: ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4.35 EUR(četri *euro* 35 centi), kas jāieskaita Tiesu administrācijai, NMR 90001672316, konta Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka - Valsts kase, kods TRELLV22 **un valsts nodevu 199.80 EUR(simts deviņdesmit deviņi *euro* 80 centi)**, kas jāieskaita Valsts kasei, reģ. Nr. 90000050138, konta Nr. LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka Valsts kase, BIC kods TRELLV22. Kvītis par tiesas izdevumu samaksu jāiesniedz Talsu rajona tiesas kancelejā(K. Mīlenbaha ielā 2, Talsos, 2.stāvā).

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties, bet sprieduma izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu noteikt 10 dienu termiņu labprātīgai izpildei no sprieduma stāšanos likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, sūdzību vai protestu iesniedzot Talsu rajona tiesā.

Tiesnesis A. Jēkabsons